

ναχή ζου (ἐπὶ ὀκνηρῶν, οἱ ὅποιοι καὶ τὰ μέγιστα ἀγαθὰ ἀναμένουν παρ' ἄλλων) Πελοπν. (Μάν.) 3) Οὐδ. οὐσ., τὸ σμερδάκι Πελοπν. (Τρίπ.): Ἐπολέμησε νὰ βολὰ μὲ τ' ἀπομόναχο καὶ εἶχε νυχτὲς ἀπὸ τὸ ἀπομόναχο.

ἀπομονή ἡ, ἑνιαχ.

Τὸ φυτὸν ἀθάνατος 1, ὁ ἰδ. Βλέπε ὑπομονή.

ἀπομόνωνω τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομονώνω.

Ἀπομόνωσις, μεταβολὴ πολλαπλοῦ τινος εἰς ἀπλοῦν, οἷον κλωστής κττ.

ἀπομονώνω λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀπομονῶ.

1) Μεταβάλλω πολλαπλοῦν τι εἰς ἀπλοῦν, οἷον κλωστήν κττ. Πόντ. (Τραπ.): Ἀπομονώνω τὸ δοκινὴν - τὸ πουμπάκ' (βαμβακερὴν κλωστήν). 2) Κάμνω τινὰ ὥστε νὰ μείνῃ μόνος, ἀποκλείω τὴν μετ' ἄλλων ἐπικοινωνίαν λόγ. κοιν.: Τοὺς πιάνουν καὶ τοὺς ἀπομονώνουν. Ἀπομονώθη'ς τὴ φυλακὴ - 'ς τὸ λεπροκομεῖο.

ἀπομόρξια ἡ, Ἦπ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μόρξια, παρ' ὃ καὶ μόρξια.

Ἡ καθ' ὕπνον διαταραχὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ ἐκδηλουμένη διὰ τρομακτικῶν ὀνείρων. Συνών. βραχνᾶς, ἐφιάλτης.

ἀπομορφίζω ἀμάρτ. Μέσ. ἀπομορφίζομαι Κέρκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. δμορφίζω.

Μέσ. γίνομαι πολὺ εὐμορφος, ὁραῖος: Ἄσμ.

Στὴν κάμαρα τῇ τὰ μπάσε κ' ἔκατσε κ' ἐστολίστη κ' ἡ Λένη ποῦ τὸν ὁμορφη, τότες ἀπομορφίστη.

ἀπομορφώνομαι ἀμάρτ. Ἰουμουρφώνουμι Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπομορφοῦμαι.

Μεταβάλλομαι κατὰ τὸ πρόσωπον. Συνών. παραμορφώνομαι (ἰδ. παραμορφώνω).

ἀπομουγγίζω ἀμάρτ. Μέσ. ἀπομουγγίζομαι Ἰκαρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουγγίζω.

Μέσ. ἐπὶ βοός, μυκῶμαι: Αἴνιγμ.

Ἐνας βοὺς ἀπεμουγγίστη | καὶ 'ς τοὺς οὐρανοὺς ἀκούστη κ' οἱ ἀγγέλοι του τ' ἀκούσαν | κ' οἱ καταραμένοι σκοῦσαν (κώδων ἐκκλησίας).

ἀπομουδιάζω σύννηθ. ἀπομωδῶ Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουδιάζω, παρ' ὃ καὶ μωδῶ.

1) Μουδιάζω ἐντελῶς σύννηθ.: Ἡμουνα μουδιασμένος, τώρα ἀπομούδιασα. 2) Ἀποβάλλω τὴν αἰμωδίαν Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) Συνών. ξεμουδιάζω.

ἀπομούδιασμα τό, ἀμάρτ. ἀπομώδᾶγμα Πόντ. (Σάντ.) ἀπομώδασμα Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουδιάζω.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τῆς αἰμωδίας. Συνών. ξεμούδιασμα.

ἀπομουρά ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρίζω.

Προσβολὴ κατὰ πρόσωπον ἰσχυρά: Ἡκαμέ μου μὲν ἀπομουρά ποῦ δὲν ἤφερα νὰ βρῶ τὴ δόρτα νὰ πορίσω. Συνών. ἀπομούρισμα, καταμουρά.

ἀπομουρδαρίζω ἀμάρτ. ἀπομουρταρίζω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουρδαρίζω.

Ἀπαλλάσσω τι τοῦ μιάσματος, καθαρίζω.

ἀπομουρδαρίζω τό, ἀμάρτ. ἀπομουρταρίζω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρδαρίζω.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τοῦ μιάσματος, καθαρισμός.

ἀπομουρίζω Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μούρη.

Προσβάλλω κατὰ πρόσωπον ἰσχυρῶς: Μὴ δὲ ἀπομουρίζης τὸ κακορρίζικο, γιατί παραπονᾶται. Ἐπομούρισε δὲ τὴν ἄξουνη κ' ἐμίσειε. Συνών. καταμουρίζω, κουτσομουρίζω.

ἀπομούρισμα τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρίζω.

Ἀπομουρά, ὁ ἰδ.

ἀπομουρλαίνω σύννηθ. ἀπομουρλαίνου βόρ. ἰδιῶμ. Ἰουμουρλαίνω ἑνιαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουρλαίνω.

Καθιστῶ τινα τελείως μωρόν: Τὸν ἀπομούρλανε ἀπὸ τὸ πολὺ ξύλο. Ἦτανε μουρλός, τώρα μὲ ὅσα τρανὰ θ' ἀπομουρλαθῇ. Συνών. ἀποκουζουλαίνω, ἀπολωλαίνω 1, ἀπολωλώνω 1, ἀποτρελλαίνω.

ἀπομούρωμα τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουρώνω.

Ἡ μετὰ τινος ἀναιδεΐας τόλμη, ἀποτόλμησις: Καλὸ εἴ' γαί τ' ἀπομούρωμα.

ἀπομουρώνω Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. κ.ά.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μούρη.

1) Πράττω τι ἀναιδῶς πως, ἀποτολμῶ Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἐπομούρωσα κ' ἤδηκα μέσα, μὰ πετάξασί μ' ὄξω. Ἀπομούρωσε, πάαινε ζήτηξέ τῇ τα. Συνών. ἀποδιαντρέπω 1. 2) Τρώγω ἀπλήστως οἶονεὶ μὴ προσέχων εἰς ἄλλο τι Κρήτ.: Ἀπομούρωσεν 'ς τὸ φαγτὸ καὶ δὲ δορεῖ ν' ἀποστομωθῇ. 3) Εἶμαι προσηλωμένος εἰς τι Κρήτ.

Μετοχ. ἀπομουρωμένος = ὁ ὑποστάς ἐπίπληξιν, κατησχυμμένος Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἀπομουρωμένο τὸν ἔχουνε καὶ δὲ μιλεῖ.

ἀπομουσκεύω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουσκεύω.

Μουσκεύω ἐντελῶς, καθίσταμαι διάβροχος: Ἐτρεξες πολὺ κ' ἐπομούσκεψες (δηλ. ἐκ τοῦ ἰδρωτός).

ἀπομούσουρο τό, ἀμάρτ. Ἰουμούσ-σουρο Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀγνώστου β' συνθετικοῦ.

1) Ἡ διὰ μορφασμῶν τοῦ προσώπου ἐκδηλουμένη δυσχέρεια ἢ ἀποδοκιμασία, μορφασμός: Κάμνει του τὸ Ἰουμούσ-σουρόν του πῶς 'ἐν τοῦ ἐτῶρασεν. Ἐν πάω ἔσ-σω τους νὰ θωρῶ τὰ Ἰουμούσ-σουρα τοῦ κόσμου. 2) Πληθ., σπερμολογίαι, παρατηρήσεις εἰς τὸν ἀλλότριον βίον: Ἐγὼν Ἰουμούσ-σουρα τοῦ κόσμου - τῆς γειτονίᾳς 'ἐν ἀκούω.

ἀπομούστωμα τό, Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομουστῶνω.

Τέλος τοῦ τρυγητοῦ καὶ τῆς πατήσεως τῶν σταφυλῶν.

ἀπομουστῶνω Κεφαλλ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μούστος.

Τελειώνω τὸν τρυγητὸν καὶ τὴν πάτησιν τῶν σταφυλῶν.

ἀπομουτσουνιάζω Κρήτ. (Κασιδ.) Ἰουμουτσουνιάζω Κρήτ. (Κασιδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουτσουνιάζω.

Ἐκδηλῶ τὴν δυσαρέσκειάν μου καὶ τὴν ὀργήν μου διὰ μορφασμοῦ, διὰ τοῦ προσώπου ἐν γένει: Ἐμαλώσα

δὲ καὶ γὰρ ἡ κείνη ἐπομουτσοῦνιζε ἢ εἶναι ἀπομουτσουνιζομένης. Πομουτσουνιζέεις δὲ ὁμουτσουνιζέεις, δὲ σοῦ τὸ δίδω. Συνών. ἀπομουτσουνίζω.

ἀπομουτσουνίζω Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουτσουνίζω.

Ἀπομουτσουνιζέω, ὁ ἴδ.

ἀπομουχλώνω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μουχλώνω.

Ἀπροσ. σχηματίζεται ὁμίχλη: Ταχύτερον ἔονε μὲν ὕχρᾳ μουχλωμένα, μὰ τὴν βράδ' ἐπομούχλωσε γιόλα.

ἀπομπάζω πολλαχ. ἀπουβάζω Σάμ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μπάζω.

Εἰσάγω τι ἐντελῶς, τελειώνω τὴν εἰσαγωγὴν, ἰδίᾳ ἐπὶ συγκομιδῆς προϊόντων: Ἀπουδάσαμε τὰ γιγνήματα Σάμ.

|| Ἄσμ.

Γυρεύει ἀπ' τὴν γειτονίᾳ γὰρ τὰ τὸ μπάζω, τὸ ἔμπασε τ' ἀτόμπασε, ἔκαμε τρία πινάκια (τὰ τὸ μπάζω ἐνν. τὸ σιτάρι) Πελοπν.

ἀπομπαῖνον Τσακων.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μπαῖνον.

Φθάνω εἰς τὸ τέλος μιᾶς ἀνωφερείας, βγάζω τὸν ἀνήφορο: Ὑστερα ἀπὸ τοῦ οὗρου ἀπομπαῖκαμε τὴν κορυφὴν τοῦ δίνᾳ (ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ).

ἀπομπαλαῖχου Τσακων. ἀπομπαῖχου Τσακων.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *μπαλαῖχου, ὁ ἐκ τοῦ μαλάζω - μαλάσσω. Ὁ τύπ. ἀπομπαῖχου ἐκ τοῦ ἀπομπαλαῖχου μετ' ἀποβολὴν τοῦ λ μεταξὺ φωνηέντων καὶ ἀπλοποιήσιν τοῦ διπλοῦ α.

Κοιμίζω, ἀποκοιμίζω: Ἀποδαῖτσε νι γλνκά. || Ἄσμ.

Ἐα, ἔπρε τοῦ γμαοῦ | τζαῖ δροσιὰ τοῦ Μαλεβοῦ
τζαῖ γλνκά ἀπομπαῖτσε νι | τὰν ἡμέραν ξύπνιτσε νι
(βαυκάλ.)

ἀπομπάμπακο τό, ἐνιαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μπαμπάκι.

Τὸ ἐκ τῆς κατεργασίας τοῦ βάμβακος ἀχρηστον ὑπόλειμμα.

ἀπομπαρκαρίζω ἐνιαχ. ἀπομπαρκαρίζω Πελοπν. (Μάν.) κ. ἄ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μπαρκαρίζω.

Ἀποβιβάζω ἐπιβάτας ἢ ἐμπορεύματα ἀπὸ τοῦ πλοίου ἢ κάμνω ὥστε νὰ ἀποβιβασθοῦν ἐνιαχ.: Πάνε δύο ὄρες ποῦ ἀπομπαρκαρίσει τὸ πατόρι Πελοπν. (Μάν.) Καὶ μέσ. ἀποβιβάζομαι, ἐξέρχομαι ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰς τὴν ξηρὰν ἐνιαχ.: Ἀπομπαρκαρίστηνα ἀπὸ χτές τὸ βράδυ Πελοπν. (Μάν.)

ἀπομπατέ ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπομπαλαῖχου, παρ' ὃ καὶ ἀπομπαῖχου.

Ἀποκοιμισμένος, ἀποναρκωμένος.

ἀπόμπευτος ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερετ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *πομπευτός < πομπεύω.

Ὁ μὴ πομπευθεῖς, ὁ μὴ χλευασθεῖς, ἀχλεύαστος: Δὲν ἀφίνει ἀνθρώπο ἀπόμπευτο.

ἀπομπίτι ἐπίρρ. Πελοπν. (Μεσσ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. μπίτι.

Ὁλως διόλου, ἐντελῶς: Τὰ χαλάσανε ἀπομπίτι. Μοῦ χαλάσανε τὸ χωράφι ἀπομπίτι.

***ἀπομπλέκω**, μετοχ. ἀποδλεμένος Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μπλέκω. Πβ. καὶ ἸΒογιατζίδ. ἐν Ἀθηνῶν 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 117.

Μετοχ. 1) Ἀνάτηρος, νωθρὸς τὸν νοῦν: Στραβὴ καὶ ἀποδλεμένη δὲν εἶσαι νὰ ἰδῇς (νὰ ἰδῇς = ὥστε νὰ μὴ ἰδῇς).

2) Ὁ ἀποθαμένος: Φρ. Διάλε τ'ς ἀποδλεμένους σου! Ἀντίθ. ἀπομεινάρις Α 2.

ἀπομπορῶ Μποῆμ Ἀγριοιολούλ. 9

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μπορῶ.

Ἡμπορῶ, δύναμαι: Εἶχε γυρίσει μεθυμένος... ἀπὸ ἡ πανηγύρι καὶ δὲν ἀπομπόρεσε ν' ἀνεβῇ εἰς τὸ χωριό.

ἀπομποῦ Τσακων.

Παρά τὸ ἀπομπαλαῖχου - ἀπομπαῖχου, καθὰ περοῦ παρὰ τὸ περαῖχου. Πβ. καὶ Μδέφνερ Λεξ. ἐν λ. Ἀποκοιμῶμαι.

ἀπομπούκκι τό, ἀμάρτ. ἀποδοῦκκι Θήρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μπουκκιά.

Ὑπόλειμμα τροφῆς.

ἀπομπουνταλιάζω ἀμάρτ. ἀποδουδαλιάζω Κρήτ. (Κατσιδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. μπουνταλιάζω.

Καθίσταμαι ἐντελῶς ἀνόητος, ἀποβλακώνομαι: Ἐποδουδαλίσαμε μαζί δως καὶ δὲ γατέει εἶδα λέει (δὲ γατέει = δὲν κατέχει, δὲν ἡξεύρει) Ἀποδουδαλιασμένος εἶναι.

ἀπομπουρτέσε ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀποδουρτέσε Τσακων.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀρχ. ἐπιρρ. ἔμπροσθεν.

Ἐμπροσθεν, ἀπομπροστά.

ἀπομπροστά ἐπίρρ. κοιν. ἀπομπροστιά βόρ. ἰδιώμ. ἀποδρυστιά πολλαχ. ἀποδρυστιά πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. πέμπροστιά Θράκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. μπροστά.

1) Ἐμπροσθεν, μετὰ γενικῆς ἀντωνυμίας ἢ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ πρὸς δήλωσιν τῆς ἀπὸ τόπου ἢ διὰ τόπου κινήσεως: Φύγε ἀπομπροστά μου, γιατί μοῦ πιασες τὸν ἥλιο. Πέρασε ἀπομπροστά μου καὶ δὲν τὸν εἶδα. Ἀπομπροστά ἀπὸ τοῖς εἰκόνας δὲν περνοῦν ἔτσι. Συνών. ἀπεμπρός 1. 2) Εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος, ἐμπρὸς κοιν.: Ὁ ἕνας ἐπὶ γαίῃ ἀπομπροστά καὶ ὁ ἄλλος ἑξοπίσω. Συνών. ἀπεμπρός 1 β.

ἀπομπροστινὸς ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀπομπροστιά καὶ τῆς καταλ. -ινός.

Ὁ ἔμπροσθεν εὐρισκόμενος: Οἱ ἀπομπροστινὲς ῥόδες τοῦ ἀμαξιοῦ.

ἀπομύλι τό, Κῶς — Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. *μύλι < μύλος.

1) Πληθ., τὰ ἀπὸ χαραγῆς τοῦ μύλου ἄλευρα Κῶς.

2) Μικρά ποσότης ἀλεύρου ὑπολειπομένη εἰς τὸν μύλον μετὰ τὴν ἄλεσιν τῶν σιτηρῶν Λεξ. Πρω. Δημητρ.

ἀπομυξίζω Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. μύξα.

Ἀποβάλλω τὴν μύξαν τινός, ἀπομύττω ἐνθ' ἀν.: Ἀπομύξισο τὸ μωρὸ Ὁφ. Συνών. ξεμυξίζω.

ἀπομύρισμα τό, ἀμάρτ. ἀπομύρ'σμα Θράκ. (Σηλυβρ.) ἀπομύρ'σμα Θράκ. (Αἰν. κ. ἄ.) Λέσβ. ἀπομύρισμα Σαμοθρ. Τὸ μεσν. οὐσ. ἀπομύρισμα.

1) Ὑδωρ ἡγιασμένον εἴτε τὸ διὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἡγιασμοῦ ἡγιαζόμενον εἴτε τὸ ἀναβλύζον εἰς πηγὰς ἐκκλησιῶν Λέσβ. 2) Τεμάχιον βάμβακος ἐμβαπτισθὲν εἰς τὸ ἔλαιον κανδήλας ἁγίου καὶ ἔπειτα καιόμενον ἐν θυμιατηρίῳ πρὸς καπνισμόν πάσχοντος Θράκ. (Σηλυβρ.) ἢ χρη-

